

2020-10-13

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 20-1823

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag

Sammanfattning

Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, ska alla företag som upprättar koncernredovisning tillämpa internationella redovisningsstandarder. Finansinspektionen beslutar att kravet tas bort för onoterade företag och anpassar därmed koncernredovisningsbestämmelserna i föreskrifterna till de bestämmelser om koncernredovisning för onoterade företag som gäller enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ändringen är framför allt motiverad av att en obligatorisk tillämpning i koncernredovisningen av den kommande internationella standarden, IFRS 17 Försäkringsavtal (Insurance Contracts), riskerar att innebära omfattande systemändringar och kostnader för de onoterade företagen. Sådana ökade kostnader är inte motiverade ur ett tillsynsperspektiv.

Större delen av branschen, cirka 120 företag, påverkas av ändringen eftersom de flesta företag som omfattas av föreskrifterna ingår i en onoterad koncern.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 december 2020 och tillämpas första gången på räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	5
2	Motivering och överväganden.....	5
2.1	Ändring av gällande koncernredovisningsbestämmelser	5
2.2	Nya koncernredovisningsbestämmelser	7
2.3	Delårsrapport	10
2.4	Hänvisningar till Rådets rekommendationer	11
2.5	Ikraftträdande	11
2.6	Ingen övergångsreglering	12
3	Förslagets konsekvenser.....	12
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	12
3.2	Konsekvenser för företagen	13
3.3	Konsekvenser för FI	16

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag (redovisningsföreskrifterna) innehåller bestämmelser om koncernredovisning och hänvisningar till rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering.

De ändringar som Finansinspektionen beslutar om syftar till att anpassa koncernredovisningsbestämmelserna till bestämmelserna i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Finansinspektionen beslutar även om en hänvisningsändring till rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering, så att föreskrifterna anpassas till aktuella internationella och nationella redovisningsregler.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Koncernredovisningsbestämmelser

Sedan 2005¹ ska noterade företag som upprättar koncernredovisning tillämpa internationella redovisningsstandarder som har antagits enligt IAS-förordningen². De internationella redovisningsstandarderna får enligt ÅRFL tillämpas frivilligt av onoterade företag.

I 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna finns sedan 2010 en bestämmelse om att alla finansiella holdingföretag, försäkringsföretag, och sedan 2020 även tjänstepensionsföretag, ska tillämpa de internationella redovisningsstandarderna när de upprättar koncernredovisning.

Organisationen IASB³, som arbetar för att redovisningsstandarder ska harmonisera internationellt, publicerade i maj 2017 en ny internationell redovisningsstandard för försäkringsavtal, IFRS 17 Försäkringsavtal (Insurance Contracts). I juni 2020 publicerade IASB ändringar av standarden för att förenkla tillämpningen för företagen. Enligt en preliminär plan från det rådgivande organet EFRAG⁴, som ansvarar för antagningsprocessen, kommer denna internationella redovisningsstandard att antas av Europeiska kommissionen 2021.

Utöver de beslutade föreskriftsändringarna innebär antagandet av IFRS 17 att Finansinspektionen framöver kommer att behöva se över de allmänna råden i 2 kap. redovisningsföreskrifterna om tillämpning av internationella

¹ Se prop. 2004/05:24 Internationell redovisning i svenska företag.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

³ International Accounting Standards Board.

⁴ European Financial Reporting Advisory Group.

redovisningsstandarder. Detta eftersom majoriteten av de företag som omfattas av redovisningsföreskrifterna, enligt Finansinspektionens preliminära bedömning, inte kommer att kunna tillämpa huvuddelen av IFRS 17 i årsredovisningen.

1.2.2 Rekommendationer från Rådet för finansiell rapportering

Rådet för finansiell rapportering har uppdaterat en av sina rekommendationer för noterade företag. Finansinspektionen gör en ändring i de allmänna råden med anledning av detta.

1.3 Regleringsalternativ

Syftet med redovisningsföreskrifterna är att säkerställa att företagen håller en hög och enhetlig standard i sin externa redovisning. En hög standard är en förutsättning för en god transparens och ett högt förtroende för företagen hos allmänheten.

Finansinspektionen ser inte att det finns några alternativ till en reglering genom föreskrifter och allmänna råd för att uppnå detta. Myndigheten gör därför ändringar och inför nya bestämmelser i redovisningsföreskrifterna. Det är heller inte möjligt att göra ändringen i 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna på annat sätt än genom bindande föreskrifter. Även de nya bestämmelserna som införs kräver bindande föreskrifter för att säkerställa att de följs. I de fall Finansinspektionen bedömer att det är tillräckligt med allmänna råd, införs i stället sådana. Myndigheten följer i detta utformningen av de nu gällande föreskrifterna.

Ett alternativ till ändringarna om koncernredovisning är att Finansinspektionen behåller kravet i 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna om att alla finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska tillämpa internationella redovisningsstandarder antagna enligt IAS-förordningen när de upprättar koncernredovisning. Finansinspektionen anser dock inte att detta alternativ är lämpligt med anledning av de höga kostnader som den kommande redovisningsstandarden IFRS 17 riskerar att föra med sig för de onoterade företagen. Det skulle också innebära att dessa företag skulle behöva tillämpa flera olika regelverk för att värdera försäkringstekniska avsättningar och tillgångar relaterade till försäkringsavtal (ÅRFL, Solvens 2-regelverket respektive tjänstepensionsregelverket och internationella redovisningsstandarder, såsom IFRS 17).

Ändringen i tillämpningen av rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering innebär enbart en hänvisningsändring i allmänna råd. Därför finns det inget alternativ till regleringen.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har enligt 4, 5, 7 och 8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag⁵ bemyndigande att bland annat meddela föreskrifter om koncernredovisning i försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och finansiella holdingföretag.

1.5 Ärendets beredning

För att bereda ärendet har Finansinspektionen använt en extern referensgrupp med representanter från berörda företag och branschorganisationer. På ett möte den 4 maj 2020 fick referensgruppen lämna synpunkter på förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna som hade skickats ut i förväg. Finansinspektionen har under det fortsatta arbetet beaktat referensgruppens synpunkter.

Finansinspektionen remitterade den 19 maj 2020 ett förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna med bland annat nya bestämmelser om koncernredovisning tillsammans med en remisspromemoria. Svar på remissen har kommit från Bokföringsnämnden, branschorganisationen FAR, Konkurrentverket, Pensionsmyndigheten, Regelrådet, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Statistiska centralbyrån (SCB), Svensk Försäkring, Svenska Aktuarieföreningen, Svenska Bankföreningen, Sveriges riksbank och Swedish Risk Management Association (Swerma). Huvuddelen av de remissinstanser som har svarat på remissen har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot förslagen. De remissinstanser som har lämnat synpunkter på förslagen har till övervägande del inte haft några synpunkter i sak.

Finansinspektionen har övervägt remissynpunkterna. I respektive avsnitt nedan finns en redogörelse för de huvudsakliga synpunkterna på förslagen och hur Finansinspektionen ställer sig till dem. Föreskrifterna har efter remitteringen även bearbetats redaktionellt och till viss del språkligt, vilket inte kommenteras närmare i det följande.

2 Motivering och överväganden

2.1 Ändring av gällande koncernredovisningsbestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande: Onoterade företag ska inte längre omfattas av kravet i 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna på att upprätta koncernredovisning enligt internationella redovisningsstandarder antagna av Europeiska kommissionen i enlighet med IAS-förordningen. I likhet med ÅRFL ska det i stället vara frivilligt för onoterade företag att upprätta koncernredovisning i enlighet med internationella redovisningsstandarder. Nya allmänna råd införs om redovisning av obeskattade reserver i koncernbalansräkningen. Vidare införs förtydligande allmänna råd om upplysningar som ska lämnas om eget kapital.

⁵ Enligt 1 kap. 1 § ÅRFL ingår även tjänstepensionsföretag i begreppet försäkringsföretag.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *FAR* anser att det är önskvärt att föreskrifterna förtydligas med att det finns ett val enligt 7 kap. 6 § ÅRFL för onoterade företag att tillämpa internationella redovisningsstandarder. *Sveriges riksbank* ställer sig frågande till att slopa kravet om att upprätta koncernredovisning enligt internationella redovisningsstandarder för alla onoterade företag. Riksbanken menar att det vore naturligt att bara undanta eller göra det valfritt för små onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag. *Swerma* anser att Finansinspektionen bör införa ett generellt undantag för de svenska captivebolagen för försäkring och återförsäkring (nedan kallade captivebolagen) från att tillämpa IFRS 17 oavsett vilket slags koncern de ingår i eftersom de flesta captivebolagen ingår i industrikoncerner. Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Enligt 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna ska alla företag, såväl noterade som onoterade, upprätta koncernredovisning enligt internationella redovisningsstandarder antagna av Europeiska kommissionen i enlighet med IAS-förordningen. Dessa antagna standarder kallas i föreskrifterna för godkända internationella redovisningsstandarder.⁶

Finansinspektionen beslutar att redovisningsföreskrifterna ska ändras så att kravet i 7 kap. 2 § för onoterade företag att tillämpa dessa standarder tas bort. Bestämmelsen ändras så att den i stället gäller för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som är moderföretag, samt finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § tredje stycket ÅRFL och som upprättar koncernredovisning enligt godkända internationella redovisningsstandarder. Bestämmelsen kommer på så sätt att omfatta både noterade moderföretag som måste tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder och moderföretag som, i enlighet med 7 kap. 6 § ÅRFL, frivilligt tillämpar dessa. Eftersom valmöjlighet framgår redan av lagen anser inte Finansinspektionen att det behövs några förtydliganden i denna del som *FAR* efterfrågar.

Finansinspektionen delar inte *Sveriges riksbanks* uppfattning att avgränsningen bör göras mellan små och större försäkringsföretag i stället för noterade och onoterade försäkringsföretag. Åtskillnaden som nu görs mellan noterade och onoterade företag följer indelningen i ÅRFL. Det är endast i förhållande till ÅRFL, som saknar indelning i små och stora företag, som Finansinspektionen har föreskriftsrätt. Den indelning av försäkringsföretag som *Sveriges riksbank* föreslår finns i årsredovisningslagen (1995:1554) (ÅRL). Alla försäkringsföretag tillämpar bestämmelserna om stora företag i ÅRL, se 1 kap. 2 § ÅRFL. Försäkringsföretag som har undantag från 1 kap. 1 § ÅRFL tillämpar Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har undantag. Dessa företag upprättar dock ingen koncernredovisning. Finansinspektionen saknar också föreskriftsrätt för det undantag som *Swerma* efterfrågar för captivebolagens tillämpning av IFRS 17 i industrikoncerner, eftersom dessa koncerner följer koncernredovisningsbestämmelserna i ÅRL. Finansinspektionen noterar dock

⁶ Se 1 kap. 2 § 5 redovisningsföreskrifterna.

att om captivebolaget enbart försäkrar koncernföretag borde ingen betydande försäkringsrisk uppstå för koncernen, eftersom transaktionerna mellan företagen elimineras enligt ÅRL.

Finansinspektionen beslutar också att de allmänna råden till 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna ska kompletteras med en bestämmelse om att 41 § i bilaga 3 till redovisningsföreskrifterna om redovisning av obeskattade reserver i koncernbalansräkningen bör tillämpas, eftersom denna reglering saknas i IFRS-regelverket. Dessutom beslutar Finansinspektionen att de allmänna råden till paragrafen ska kompletteras med ett förtydligande om de upplysningar som ska lämnas om eget kapital enligt 7 kap. 5 § ÅRFL. Dessa allmänna råd syftar till att förtydliga lagbestämmelsen.

Delar av IFRS 17 är enligt Finansinspektionens preliminära uppfattning inte förenliga med bestämmelserna i ÅRFL och redovisningsföreskrifterna inom väsentliga områden, såsom beräkningar av försäkringstekniska avsättningar, redovisning av egna kapitalposter, hantering av återförsäkring, balans- och resultaträkningsposter i uppställningsformerna samt redovisning av premier och kostnader. En anpassning till kraven enligt standarden fordrar enligt uppgifter från branschen omfattande systemändringar för företagen med stora kostnader som följd. Finansinspektionen anser att det inte finns några skäl ur ett tillsynsperspektiv att kräva att onoterade finansiella holdingföretag, onoterade försäkringsföretag och onoterade tjänstepensionsföretag ska upprätta koncernredovisningen enligt godkända internationella redovisningsstandarder. Finansinspektionens tillsyn sker framför allt enligt Solvens 2-regelverket och enligt regelverket för tjänstepensionsföretag. Dessa båda regelverk är frikopplade från redovisningsregleringen.

Finansinspektionens bedömning är därför att de omfattande systemändringar och kostnader som en obligatorisk tillämpning av godkända internationella redovisningsstandarder och därmed IFRS 17 i koncernredovisningen kan riskera att medföra, inte är motiverade ur ett tillsynsperspektiv. De redovisningsuppgifter som rapporteras till andra myndigheter (till exempel SCB och Skatteverket) är dessutom baserade på uppgifter för det enskilda företaget och inte på koncernredovisningen.

2.2 Nya koncernredovisningsbestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande: Två nya bestämmelser införs, 7 kap. 4 och 5 §§, för de moderföretag som inte tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder när de upprättar koncernredovisning utan i stället tillämpar 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessutom införs kompletterande allmänna råd om de upplysningar som ska lämnas om eget kapital och tillämpning av vissa IFRS-standarder.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: FAR anser att det vore önskvärt med ökad tydlighet i föreskrifterna om tillämpningen av de allmänna råden till 2 kap. och om huruvida dessa allmänna råd även gäller för koncernredovisningen enligt 7 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna. FAR vill också att Finansinspektionen

förtydligar om det är någon skillnad i tillämpningen av de allmänna råden till 2 kap. om koncernredovisning upprättas enligt 7 kap. 2 § eller 7 kap. 4 § i föreskrifterna. *Svensk Försäkring* har föreslagit förtydliganden av redaktionell karaktär i 7 kap. 5 §. Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Bestämmelser om koncernredovisning för moderföretag som inte tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder när de upprättar koncernredovisning finns i 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessa bestämmelser gäller innehåll, uppställningsformer, värderingsprinciper och upplysningar. Finansinspektionen inför en upplysningsbestämmelse i redovisningsföreskrifterna, 7 kap. 4 §, som hänvisar till dessa lagbestämmelser.

Vidare kompletterar Finansinspektionen den nya paragrafen med förtydligande allmänna råd om de upplysningar som ska lämnas om eget kapital enligt 7 kap. 4 § ÅRFL. Bestämmelsen har sin motsvarighet i de allmänna råden i 2 kap. punkten 3 h redovisningsföreskrifterna för årsredovisningen.

Finansinspektionen inför också en ny bestämmelse, 7 kap. 5 §, som anger vilka paragrafer i redovisningsföreskrifterna som ska tillämpas av onoterade försäkringsföretag och onoterade tjänstepensionsföretag som är moderföretag, samt onoterade finansiella holdingföretag som väljer att inte upprätta koncernredovisning i enlighet med godkända internationella redovisningsstandarder. Eftersom koncernredovisningen består av en sammanställning av moderföretagets och dotterföretagens resultat- och balansräkningar, så är en stor del av redovisningen i årsredovisningen (juridisk person) även relevant i koncernredovisningen. Det framgår av 7 kap. 4 § ÅRFL att huvuddelen av de bestämmelser som gäller för årsredovisningen (juridisk person) även ska tillämpas i koncernredovisningen. Eftersom huvuddelen av bestämmelserna i redovisningsföreskrifterna är komplement till bestämmelserna i ÅRFL, beslutar Finansinspektionen att följande bestämmelser i redovisningsföreskrifterna avseende årsredovisningen ska tillämpas i koncernredovisningen:

- 2 kap. 1 och 2 §§ om repor och andra återköpstransaktioner samt övertagna försäkringsbestånd,
- 3 kap. om balansräkningen och resultaträkningen,
- 4 kap. 1–16 §§ om byggnad och mark, återförsäkring, anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar,
- 5 kap. om upplysning i redovisningsföreskrifterna⁷, och
- 7 kap. 2 § första stycket d och e om upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Även 7 kap. 5 § kompletteras med förtydligande allmänna råd. Enligt dessa bör de IFRS-standarder som tillämpas i årsredovisningen i moderföretaget och dotterföretag tillämpas i koncernredovisningen om de inte strider mot gällande

⁷ 5 kap. 1–10 §§ avser upplysningar om balansräkningen, 11–13 §§ avser upplysningar om resultaträkningen, 14 § avser upplysningar om förmåner till ledningen, 15 § avser närstående-upplysningar i vissa företag och 16 § avser föreskriftsenlighet.

författning. Detta utgör en form av lagbegränsad IFRS på koncernnivå. Bestämmelsen har sin motsvarighet i de allmänna råden punkten 1 i 2 kap. för årsredovisningen.

Som nämnts ovan är en stor del av vad som gäller för årsredovisningen relevant även för koncernredovisningen. De bestämmelser som det hänvisas till i 7 kap. 5 § redovisningsföreskrifterna är komplement till bestämmelserna i 7 kap. 4 § ÅRFL. Finansinspektionen anser inte att de förtydliganden som *FAR* önskar av tillämpningen av de allmänna råden till 2 kap. i koncernredovisningen behövs, utan att bestämmelserna i 7 kap. 4 § ÅRFL och de nya bestämmelserna är tydliga. Det framgår vidare av 7 kap. 2 § ÅRFL att enhetliga redovisningsprinciper ska gälla för koncernredovisningen och årsredovisningen. Finansinspektionen har för avsikt att på myndighetens webbplats ge ytterligare vägledning om koncernredovisning enligt 7 kap. 4 och 5 §§ redovisningsföreskrifterna i form av frågor och svar. Vilka bestämmelser i de allmänna råden till 2 kap. redovisningsföreskrifterna som kan tillämpas i en koncernredovisning upprättad enligt 7 kap. 2 eller 4 §§ redovisningsföreskrifterna, beror på vilka slags företag som ingår i koncernredovisningen och vilka balans- och resultaträkningsposter som avses.

Finansinspektionen inför slutligen förtydligande allmänna råd om hur vissa IFRS-standarder i koncernredovisningen bör tillämpas. De allmänna råden innehåller följande:

- Företag bör tillämpa IFRS 3 Rörelseförvärv och IFRS 10 Koncernredovisning för innehav av ägarandelar i de delar som är förenliga med 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessa standarder innehåller till stor del bestämmelser som reglerar koncernredovisningen, varför Finansinspektionen anser att företagen i den utsträckning det är möjligt bör tillämpa dessa standarder. Tillämpningen är dock endast möjlig för ägarandelar och inom ramen för ÅRFL.
- IFRS 16 Leasingavtal får tillämpas i koncernredovisningen även om den inte tillämpas i moderföretaget eller i dotterföretag. Tillämpningen av IFRS 16 i det enskilda företaget är frivilligt enligt RFR 2, som är utgiven av Rådet för finansiell rapportering. Finansinspektionen anser att standarden bör få tillämpas i koncernredovisningen även om den inte tillämpas i årsredovisningen eftersom den *kan* tillämpas i årsredovisningen samt att andra värderingsmetoder får användas i koncernredovisningen om det finns särskilda skäl.
- IAS 19 Ersättningar till anställda och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering om IAS 19⁸ bör tillämpas i koncernredovisningen. I likhet med vad som har gällt tidigare och vad som gäller för koncernredovisning upprättad i enlighet med internationella redovisningsstandarder, anser Finansinspektionen att IAS 19 bör tillämpas i koncernredovisningen för att

⁸ UFR 9 Redovisning av avkastningsskatt, UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta och UFR 11 Redovisning av tillgångar som innehas av en pensionsstiftelse hos företag som omfattas av ITP 2.

enhetliga principer ska råda inom koncernen som möjliggör en samlad bild över koncernens ersättningar till anställda. Om det finns avtal om försäkring som rör ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda, och som ingår i de försäkringstekniska avsättningarna i koncernen, behöver inte IAS 19 tillämpas på dessa avtal.

- IAS 27 Separata finansiella rapporter⁹ bör inte tillämpas i koncernredovisningen eftersom denna standard inte är tillämplig i en koncernredovisning. IAS 27 gäller för finansiella rapporter som ska presenteras utöver koncernredovisningen eller för en investerare som är ett investmentföretag, eller en investerare som inte har innehav i dotterföretag, men som har innehav i intresseföretag eller samriskföretag.

Finansinspektionen vill även understryka att tillämpningen av standarderna är aktuell endast i den mån de inte strider mot ÅRFL.

2.3 Delårsrapport

Finansinspektionens ställningstagande: Nya allmänna råd om delårsrapport införs för onoterade företag som upprättar sin koncernredovisning enligt 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. De nuvarande allmänna råden om att en delårsrapport bör skickas in till Finansinspektionen tas bort.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll men innehöll även allmänna råd om att delårsrapporten bör hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* önskar förtydliganden om vilka företag som avses i de allmänna rådens olika punkter och vad som menas med tillgänglighet av delårsrapporten. Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: ÅRFL innehåller inga bestämmelser om att onoterade företag ska upprätta en delårsrapport. Onoterade finansiella holdingföretag som är skyldiga att upprätta koncernredovisning enligt 1 kap. 1 § tredje stycket ÅRFL ska dock upprätta en delårsrapport enligt 9 kap. 1 § ÅRL. Redovisningsföreskrifterna innehåller allmänna råd i 8 kap. om att även vissa andra onoterade företag bör upprätta en delårsrapport.

Den nuvarande punkten 11 i de allmänna råden om att sända in delårsrapporten till Finansinspektionen tas bort. De flesta företag publicerar delårsrapporten på sin webbplats. Myndigheten har även möjlighet att begära in information från företagen som ett led i sin tillsyn, enligt 17 kap. 5 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 14 kap. 5 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer att det är tillräckligt att delårsrapporten lämnas in till myndigheten på begäran.

⁹ Enligt rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person från Rådet för finansiell rapportering, uppdaterad i januari 2020, finns det begränsningar i tillämpningen av IAS 27 i det enskilda företaget.

I det remitterade förslaget fanns allmänna råd om att delårsrapporten bör hållas tillgänglig hos företaget. Finansinspektionen genomför inte förslaget i denna del eftersom myndigheten har omprövat sitt ställningstagande och anser att det är ett för långtgående krav att ställa på företagen när det inte är ett krav enligt ÅRFL. När det gäller *Svensk Försäkrings* synpunkt att det behövs förtydliganden av vilka företag som omfattas av de allmänna rådens olika punkter har Finansinspektionen infört förtydligande rubriker och nya punkter med laghänvisningar för att förtydliga detta. Ändringarna innebär ingen ändring i sak jämfört med det remitterade förslaget.

2.4 Hänvisningar till Rådets rekommendationer

Finansinspektionens ställningstagande: Hänvisningen i punkten 4 f i de allmänna råden i 2 kap. till en av punkterna i IFRS 1 justeras.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Rådet för finansiell rapportering har uppdaterat sina rekommendationer för 2020, vilket bland annat innebär att punkt 1 om tillämpningen av IFRS 1 har tagits bort och ersatts med nya bestämmelser i punkt 2. De ändrade rekommendationerna innebär ingen ändring i sak.

Finansinspektionen gör motsvarande hänvisningsändring i punkten 4 f i de allmänna råden i 2 kap.

2.5 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna träder i kraft den 1 december 2020 och tillämpas första gången på koncernredovisningar som upprättas för det räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Ikraftträdandet bör ske innan IFRS 17 Försäkringsavtal ska börja tillämpas, för att företagen ska veta vilka bestämmelser som gäller för koncernredovisningar i onoterade företag. Standarden kräver ett jämförelseår, och vissa av övergångsbestämmelserna i standarden kräver omräkningar flera år bakåt i tiden.

Ikraftträdandet innebär att ett onoterat företag får välja vilka koncernredovisningsbestämmelser som det ska tillämpa enligt ÅRFL och när det ska tillämpa dem. Det finns inga begränsningar i ÅRFL i denna del.

Finansinspektionen ser inget skäl att införa andra bestämmelser som begränsar detta val, till exempel att denna möjlighet endast skulle gälla under en begränsad tid, eftersom det är vanligt att koncernens sammansättning och struktur ändras över tid.

Det beslutade ikraftträdandet förenklar också för de omvandlingar som pågår till följd av den nya tjänstepensionsföretagsregleringen. Understödsföreningar som är tjänstepensionskassor måste börja ombildas till försäkringsföreningar eller tjänstepensionsföreningar under 2020.

2.6 Ingen övergångsreglering

Finansinspektionens ställningstagande: Inga övergångsbestämmelser införs.

Remisspromemorian: Innehöll samma bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt bedömningen eller inte haft något att invända mot den.

Finansinspektionens skäl: Bestämmelser om jämförelsetal för koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen finns i 7 kap. 4 § första stycket 2 ÅRFL som hänvisar till 3 kap. 2 § ÅRFL, som i sin tur hänvisar till 3 kap. 5 § ÅRL. Där framgår det att för varje post eller delpost i balansräkningen, resultaträkningen och noterna ska beloppet av motsvarande post för det närmast föregående räkenskapsåret anges.

Om företaget har ändrat principerna för värdering, klassificering eller indelning i poster eller delposter, ska posterna för det närmast föregående räkenskapsåret räknas om eller ändras på det sätt som behövs för att de ska kunna jämföras med räkenskapsårets poster på ett meningsfullt sätt. Om det finns särskilda skäl för det och det är förenligt med bestämmelserna om överskådlighet, rättvisande bild och god redovisningssed får företaget göra avvikelser från dessa bestämmelser.

Finansinspektionen ser inget behov av att införa ytterligare övergångsbestämmelser vid ändrade redovisningsprinciper, än de som framgår av ÅRFL, för de företag som väljer att tillämpa bestämmelserna i 7 kap. 4 och 5 §§ redovisningsföreskrifterna. Vid byte av redovisningsprinciper finns det även bestämmelser i IAS 8 Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt fel. Dessa bestämmelser bör enligt punkten 1 i de allmänna råden till 2 kap. redovisningsföreskrifterna följas så långt det är möjligt enligt ÅRFL.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna bedöms inte få några konsekvenser för konsumenter och samhälle.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

De beslutade ändringarna i redovisningsföreskrifterna berör onoterade finansiella holdingföretag, onoterade försäkringsföretag och onoterade tjänstepensionsföretag som upprättar en koncernredovisning.

Enligt Finansinspektionens företagsregister finns det för närvarande 79 större skadeförsäkringsföretag och 38 livförsäkringsföretag. Huvuddelen av dessa ingår i onoterade företags koncernredovisningar. I dagsläget finns det inga försäkringsföretag som har ombildat sig till tjänstepensionsföretag. En understödsförening har ombildat sig till ett tjänstepensionsföretag. Utöver företagen ovan finns det onoterade finansiella holdingföretag som påverkas av koncernredovisningsbestämmelserna. Finansinspektionen saknar uppgifter om hur många av dessa finansiella holdingföretag som upprättar en koncernredovisning. Alla försäkringsföretag tillämpar bestämmelserna om stora företag och bestämmelserna om stora koncerner i ÅRL, se 1 kap. 2 § ÅRFL. Försäkringsföretag som har undantag från ÅRFL, i enlighet med 1 kap. 1 § tredje stycket samma lag, tillämpar Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har undantag. Dessa företag upprättar dock ingen koncernredovisning.

Ändringen i hänvisningen till Rådet för finansiell rapportering berör ovanstående angivna större skadeförsäkringsföretag och livförsäkringsföretag samt övriga försäkringsföretag¹⁰, som uppgår till 47 stycken.

Ändringarna berör inte understödsföreningar eftersom dessa tillämpar äldre regler i ÅRFL och årsredovisningslagen¹¹ samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. Dessa föreskrifter är numera upphävda.

3.2.2 Allmänna konsekvenser för företagen

Genom att ta bort kravet i redovisningsföreskrifterna på att onoterade finansiella holdingföretag, onoterade försäkringsföretag och onoterade tjänstepensionsföretag ska tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder i koncernredovisningen får dessa företag, i enlighet med ÅRFL, välja vilka koncernredovisningsbestämmelser i ÅRFL de ska tillämpa.

Eftersom de onoterade företagen får välja om de ska tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder kan man befara att jämförbarheten kommer att minska mellan företagens koncernredovisningar. Redan i dag

¹⁰ Mindre skadeförsäkringsföretag och captivebolag.

¹¹ Se lagen (2010:2058) om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

tillåter dock regelverket ett antal valmöjligheter, varför företagens koncernredovisningar inte heller nu är helt jämförbara.

Jämförbarheten mellan de onoterade företag som ska tillämpa 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL kommer i stället att öka, eftersom de kommer att tillämpa samma uppställningsformer.

Sammantaget bör ändringarna i föreskrifterna, om koncernredovisning för onoterade företag som väljer att tillämpa reglerna i 7 kap. ÅRFL, ha marginell inverkan på företagets redovisning, processer och system för att ta fram redovisningsinformation. Detta eftersom ändringarna inte innebär några materiella förändringar i den information som företagen redan i dag, innan IFRS 17 gäller, behöver ta fram för koncernredovisningar.

Mest påverkas troligtvis uppställningsformerna för balans- och resultaträkningarna som företaget har i sin koncernredovisning i dag, eftersom de ersätts av ÅRFL:s uppställningsformer för de företag som väljer att tillämpa 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessa uppställningsformer gäller dock redan i årsredovisningen för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, så de är redan kända av företagen. Enligt Finansinspektionens bedömning möjliggör bestämmelserna en tydlig lättnad och besparing för företagen, jämfört med vad som skulle gälla om föreskriftsändringarna inte gjordes. Detta eftersom de onoterade företagen får välja vilka koncernredovisningsbestämmelser de ska tillämpa och därmed kan välja det minst kostsamma alternativet.

Hänvisningsändringen till rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering underlättar tillämpningen av föreskrifterna genom att en inaktuell rekommendation tas bort.

De beslutade ändringarna är jämförbara med hur andra länder inom EU har valt att tillämpa IAS-förordningen. Hälften av länderna har infört internationella redovisningsstandarder som har antagits enligt IAS-förordningen som tvingande i koncernredovisningen för onoterade försäkringsföretag. I Danmark och Finland är det frivilligt att tillämpa dessa.¹²

Inget svenskt försäkringsföretag har sina aktier noterade. Det finns dock ett försäkringsföretag som har gett ut skuldebrev som är noterade, men det företaget upprättar ingen koncernredovisning. Däremot finns det några svenska försäkringsföretag som ingår i koncerner vars moderföretag har sina aktier noterade, och som därför kan behöva förse sina moderföretag med uppgifter där verksamheten redovisas enligt de godkända internationella redovisningsstandarderna. Detta gäller dock redan i dag.

Företagens konkurrensförmåga bör inte heller påverkas eftersom ändringarna gäller samtliga onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som tillämpar redovisningsföreskrifterna.

Finansinspektionens bedömning är att de beslutade föreskriftsändringarna om koncernredovisning inte påverkar företagen i andra avseenden än de som anges

¹² Uppgifter från Svensk Försäkring – sammanställning som Insurance Europe gjorde i oktober 2019.

ovan. Bestämmelserna om redovisning i juridisk person har inte ändrats och påverkar därmed inte till exempel placeringen av företagens tillgångar.

Finansinspektionen informerar företagen om de beslutade föreskriftsändringarna genom att publicera ändringarna på myndighetens webbplats. Vid behov presenteras ändringarna även på externa forum.

3.2.3 Kostnader för företagen

Tillämpning av IFRS 17 innebär stora systemkostnader för att kunna hantera alla krav på grupperingar, indelningar och valmöjligheter. Europeiska försäkringsbranschen har informerat om att kostnaderna för att införa standarden är i paritet med vad det kostade att införa Solvens 2-regelverket. Finansinspektionen har fått indikationer från branschen om att systemkostnaderna för att tillämpa IFRS 17 i koncernredovisningen uppgår till 10–70 miljoner kronor per företag, beroende på företagets storlek och dess produkter.

De beslutade föreskriftsändringarna innebär också kostnadsbesparingar för företagen eftersom de enbart behöver värdera sina försäkringstekniska avsättningar enligt ÅRFL och Solvens 2-regelverket, respektive tjänstepensionsregelverket. Företaget behöver inte värdera de försäkringstekniska avsättningarna enligt IFRS 17.

De flesta posterna i ÅRFL:s uppställningsformer används även i koncernredovisningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder i dag. Föreskriftsändringarna bör därför, enligt Finansinspektionens uppfattning, inte innebära några betydande administrativa, materiella eller finansiella kostnader för onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer att det tar cirka 100 timmar att göra dessa ändringar av uppställningsformerna för resultat- och balansräkningarna samt de upplysningar som hör till.

Finansinspektionen utgår från instruktioner från Tillväxtverket om hur man ska beräkna vilka ekonomiska effekter som regler har för företag. Eftersom SCB:s statistik över löner omfattar relativt breda yrkesgrupper, bedömer dock Finansinspektionen att en beräkning som baseras enbart på denna statistik kan bli missvisande. Finansinspektionen utgår därför från de beräkningar som gjordes i konsekvensanalyserna när försäkringsrörelseföreskrifterna togs fram (se beslutspromemorian i FI Dnr 10-9537) och det ursprungliga förslaget till distributionsföreskrifterna (se beslutspromemorian i FI Dnr 16-17599). Skälet till detta är att den personal som kommer att anpassa verksamheten till de nya reglerna, väntas ha liknande kompetens och lönenivå som den personal som gjorde analyserna som nämns ovan.

För att säkerställa att de tidigare använda uppgifterna fortfarande är aktuella, utgår Finansinspektionen från förändringen i SCB:s arbetskostnadsindex för privatanställda tjänstemän inom sektorn Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m. Förändringen i index i förhållande till det index som beräkningarna i konsekvensanalysen i beslutspromemorian i FI Dnr 10-9537 grundades på är

ungefär sex procent. Finansinspektionen räknar därför upp de tidigare schablonberäkningarna med sex procent.

Följande kostnadsantaganden används:

- Genomsnittlig intern lönekostnad: 1 400 kronor per timme.
- Konsultkostnad: 2 100–3 200 kronor per timme.

Om intern personal används, innebär det att det kostar uppskattningsvis 140 000 kronor att tillämpa bestämmelserna. Om företaget väljer att använda konsulter beräknas kostnaderna uppgå till 210 000–320 000 kronor.

3.2.4 Konsekvenser för små företag

Ändringarna bedöms inte få några andra konsekvenser för små försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag än de som beskrivits ovan.

3.3 Konsekvenser för FI

Ändringarna bedöms inte få några konsekvenser för Finansinspektionen eftersom huvuddelen av ändringarna är anpassningar till ÅRFL:s bestämmelser om koncernredovisning.

Ändringarna påverkar inte försäkringsföretagens och tjänstepensionsföretagens rapportering och avgifter till Finansinspektionen.